

Potem pa gre k cesarju. Urno ga peljejo v njegovo sobo. Tu pa zapazi onega lovca in se urno na vse strani ozre. Ko pa nikogar ne vidi, jame zmerjati bolj potihem lovca rekoč: »Ti potepuh ti, tako ti meni delaš. Življenje sem ti otel, ti me pa tako grdo opehariš za plačilo; sram te bodi. Le počakaj, gotovo te cesarju zatožim, da bo vedel, kakega figovca da ima pri sebi.«

Nato se lovec nasmehne in lovski plašč malo odstrani, da se pokaže cesarska oprava.

Vojak pa kar obledi, ko zapazi, da je ta lovec sam cesar, predenj pade na kolena in ga prosi odpuščanja. Cesar ga vzdigne od tal in mu reče: »Le miren bodi in vesel, odslej si moj prvi služabnik na dvoru. Tudi vojaki bodo imeli odslej boljšo hrano, za katero bom že jaz sam skrbel.«

Tako se je zgodilo. Vojak pa je bil silno vesel, ker je mislil, da je v tretjih nebesih.

Cesar Jožef in menih

Cesar Jožef potuje enkrat po deželi. Prigodi se pa, da pride do nekega samostana. Radoveden kaj počenjajo menihi v njem, gre vanj.

Stopivši pred vrata zapazi na zidu zapisane besede: »Tukaj se živi brez vseh skrbi.« Oho! misli si, bom pa jaz vam skrbi naredil, le malo potrpite in potegne za zvonček.

Vratar odpre ter ga vpraša: »Kaj bi radi?« Cesar pa reče: »O nič posebnega ne, samo z gospod očetom vodnikom tega samostana bi rad govoril.« »To pa ni mogoče,« odvrne vratar. »Oče vodnik ne more priti, ker je že star in bolehen.« »More ali ne more, jaz pa rečem da mora,« pravi cesar. Vratar gre klicat očeta vodnika in mu pove, da ga nek nadležen tujec hoče imeti.

Vodnik se privali počasi doli po stopnicah kakor sod in se vstopi med vrata, da je ves prostor zagradil ter reče jezno: »Kdo si drzne mene nadlegovati in me doli klicati? Ali ne bi mogli vi vratarju naročiti, kar ste imeli? Pri drugi priložnosti, ako me bode nadlegovali, vam jih bom dal naštet, da bode pomnili, kdaj ste bili tukaj. No, kaj imate zdaj tako važnega povedati?«

Cesar ne odgovori ničesar, marveč mu s prstom pokaže na zid, kjer so bile že omenjene besede zapisane.

Vodnik se še bolj razsrdi in pravi: »Kaj pa vas to briga kar je tukaj napisano? Reveži hodijo tu sem in lahko napišejo, kar se komu ljubi.

»Na to pa cesar z roko v žep seže in pri tej priči plašč, v katerega je bil oblečen, malo na stran odgrne, tako da se je cesarska oprava videla ter reče: »Da, da, to pa rad verjamem, da tu notri brez vseh skrbi živite, ker ste tako rejeni in debeli, kot pitan pujske. Pa le počakajte, jaz vam bom že skrbi naredil.«

Vodja pa se tako prestraši, ko vidi cesarja pred seboj in ga spozna, da od strahu na tla pade in ga odpuščanja prosi, da se je tako nespodobno in zarobljeno obnašal proti njemu.

Cesar pa pravi: »Za kazen mi morate tri lešnike to je tri uganke razluščiti, ako ne, vam pa razrušim jaz samostan in sicer: 1) Koliko velik je svet? 2) Koliko sem jaz vreden na svojem prestolu kraljujoč? in 3) Kaj jaz zdajle mislim? Odloga imate tri mesece, ako mi rešite te zastavice je prav, ako pa ne, sami glejte, z Bogom!« ter odide zapisavši ta vprašanja v svoj dnevnik.

Vodja misli in misli, kaj bi to bilo, cele tri mesece, pa le ne ugame. Take skrbi mu je to napravilo, da je shujšal med tem časom tako, da ga ni bilo skoraj več poznati moči. Suh je bil in tenek, kakor trska.

Nekega dne se gre sprehajati, da bi lažje skrbi pregnal in pride ravno v gozd, kjer je njegov ovčar ovce pasel. Ovčar ga gleda in gleda, znan se mu zdi, pa ga vender ne spozna od daleč in šele, ko ga vodja nagovori, spozna ga po glasu. Jako čudno se mu zdi, da je toliko shujšal v tako kratkem času ter ga vpraša: »Gospod, kaj pa vam je, da ste toliko shujšali, ali ste bolni? Silno ste suhi!«

Vodja pa reče: »O prijatelj! Skrbi, skrbi! te tarejo človeka in ga rinejo v prezgodnji grob. »Kake skrbi pa imate«, pravi ovčar? Nato mu vodja razodene vse, kar se je zgodilo pred kratkim, ko ga je cesar obiskal. Ovčarju se vodja v srce smili in se mu ponudi za rešenika.

Vodja pa reče: »Kako boš pa govoril pred cesarjem, ker nisi nič učen?« Bom že kako,« reče on, »se bom že kaj zmislil, le oblecite me v vašo kuto, pa grem kar naravnost k cesarju.« In zgodi se tako.

Ovčar pride k cesarju in cesar se usede v vsem svojem veličastvu na prestol ter ga jame izpraševati: »Kako velik je svet?«

Ovčar odgovori: Prav velik že ni, ker če bi jaz tak voz imel, ki bi tako hitro šel, kakor pride sonce okoli zemlje, tako bi ravno v štiriindvajsetih urah prišel na konec sveta.«

Cesar malo zmaje z glavo pa reče: »Naj bo, bomo videli, kaj bo dalje. Koliko sem jaz vreden na svojem prestolu sedeč?«

Ovčar odgovori: »Kristusa, judovskega kralja, so za trideset srebrnikov prodali, jaz bi zate ne dal več kako kvečjemu devetindvajset srebrnikov.«

Nato se cesar tako zasmee, da bi bil kmalu počil; potem pa dalje vpraša: »Kaj pa jaz zdajle mislim?« Ovčar pa pravi: »Ti misliš zdajle, da sem jaz samostanski vodja, pa sem le njegov ovčar.«

Cesar pa reče: »Če je pa temu tako, boš pa odslej ti za vodjo postavljen in vodja bode tvoj ovčar, ker si ti bolj prebrisan, kot on.«

Ovčar pa odgovori: »O gospod cesar! Pusti vodjo na svojem mestu, saj vidiš, da jaz nisem za to, ker ne znam maše brati in tudi nisem blagoslovljen, da bi jo smel. Vodja je pa zdaj od samih skrbi toliko shujšal, da ni nič debelejši, kot jaz.«

»Naj bo no«, reče cesar, »zato, ker si ti.«

Ovčar pa nese hitro domu veselo novico, da je odrešil in obvaroval samostan pred razvalinami. Vodja pa ni nikdar več pozabil besedi, ki so bili zunaj na zidu zapisane, ampak vtisnil si jih je globoko v spomin.

Mrtvečeva poroka

Pri Grilovniku so imeli predice. Ženske imajo pa že od nekdaj jako namazane jezičke, da strašno gladko teko, kadar jih pride več skupaj. Tako so tudi tukaj marsikatero uganile s svojimi žlobudravimi jezički.

Posebno mlade so bile jako korajžne, tako, da so si potem, ko so se malo jagodovčka navlekle, upale hudiča iz pekla poklicati.

Med tem pride gospodinja v izbo, poslušala njih pogovore, potem pa reče: »Veste kaj predičice. Naša kokoš je hodila nekam nosit, da ni nihče vedel kam. Zdaj smo jo pa zasledili ondi na pokopališču, kjer je neka malo vdrta gomila. Nanesla je že sila jajec, pa se nihče ne upa ponje. Če ste tedaj tako srčne, kakor pravite, naj gre ena izmed vas ponje in naj jih sem prinese.«

Res vstane mlada, okroglolična deklica ter gre; njene tovarišice jo pa spremljajo. Pride do gomile, se skloni k jami in seže po jajcu, pa ojoj! Neka mrzla roka jo prime in je ne izpusti. Kliče na pomoč, pa nihče ne opravi nič.